

KURUMSAL GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ

Research With a Content Analysis Method of the Studies on Corporate Entrepreneurship

Ahmet Tuncay ERDEM

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

ahmeterdem@selcuk.edu.tr

ÖZET

Örgütlerin çevre şartlarındaki süregelen değişimlere karşı esnek bir yapı sergilemeleri gerekliliği kaçınılmaz bir gerçek olarak düşünülmektedir. Bu değişimleri fırsata dönüştürebilen örgütlerin yaşamlarını sürdürebilecekleri aşikârdır. Bu bağlamda yazında kurumsal girişimcilik olarak karşımıza çıkan kavrama göre yenilikçi olan, risk alabilen, fırsat ve tehditlere karşı ön görüşü yüksek olan örgütlerin, çevresel etkenlerden daha az etkilenecek, daha esnek bir yapı sergileyecekleri belirtilmektedir. Bu noktada kurumsal girişimciliğin örgütler açısından önemli bir boyut olduğu görülecektir. Kurumsal girişimciliğin bu denli önemli olmasına karşın alanyazında ilgili konu hakkında yapılmış çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamdan hareket edilerek bu araştırma kapsamında, kurumsal girişimcilik konusunda yayımlanmış lisansüstü tezler yöntem ve içerik açısından incelenmektedir. Ele alınan tezlere, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla ulaşılmıştır. Ulaşılan çalışmalar; kullanılan yöntem, anahtar kelime, yabancı kaynak oranı, kelime sayısı, ve metin içerisinde geçen “kurumsal girişimcilik” kelime sayısı açısından içerik analizi yöntemi ile incelenmektedir. Araştırma kapsamında hedeflenen gelecekte konu hakkında yapılacak çalışmalara yön verebilme düşüncesidir.

Anahtar Kelimeler: *Kurumsal girişimcilik, Kurumsallaşma, İçerik Analizi*

ABSTRACT

It is inevitable that organizations need to exhibit a flexible structure against the constant changes in environmental conditions. It is obvious that only those organizations that can transform these changes are able to survive. In this context, it is stated that organizations that are innovative according to the concept of enterprise entrepreneurship in the article, who take risk and who have high visibility to opportunities and threats, will be less affected by environmental factors and exhibit a more flexible structure. At this point, it will be seen that corporate entrepreneurship is an important dimension in terms of organizations. Despite the fact that corporate entrepreneurship is so important, it seems that the studies on the subject are very limited. Based on this context, within the scope of this research, postgraduate dissertations on corporate entrepreneurship are examined in terms of methods and content. These studies have been accessed through the official web site of National Council of Higher Education. Works reached; the method used is analyzed by content analysis method in terms of the number of keywords, foreign resources ratio, number of words, and the number of "corporate entrepreneurship" in the text. The aim of the research is to be able to give direction to the work to be done about the subject in the future.

Key Words: *Corporate entrepreneurship, Institutionalization, Content Analysis*

1. GİRİŞ

Günümüzde özellikle örgütlerin sahip oldukları kısıtlı kaynakları kullanarak faaliyet gösterdikleri dış çevrede, hızlı ve durmaksızın meydana gelen teknolojik değişimlerin, ürün yaşam döngülerinin de kısılması gibi olumsuz faktörlere sebep olduğu bu durumun ise yoğun rekabet ortamını oluşturduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda örgütlerin çevrelerinde süregelen değişim ve belirsizliğine karşı yapılarında ve işleyişlerinde değişim yapmaya ihtiyaç duymaları kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Gelişime açık olan örgütlerin rakiplerine karşı rekabet etme noktasında büyük avantaj sağlayacakları aşikârdır. Özellikle örgütler açısından geleneksel yöntemlerle yönetilen sistemlerin başarısız olma olasılıkları artmakla birlikte; sürekli kendini yenileyen ve geliştiren modern yönetim sistemleriyle yönetilen örgütlerin geliştiği ve daha esnek bir yapı kazandığı bilimsel bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda örgütlerde kurumsal girişimciliğin önemi daha da artmaktadır (Zehir vd, 2012: 924-925). Bu bağlamda rekabet etme ve değişimlere uyum sağlama noktasında kaçınılmaz bir durum olarak karşımıza çıkan kurumsal girişimcilik kavramı ilk olarak 1980'lerde ortaya atılmıştır (Zehir vd, 2012: 925).

Kurumsal girişimciliğin alan yazında eski tarihlerde görülmeye başlanmasına rağmen özellikle işletmeler açısından son yıllarda benimsenmeye başlanmış, kurumsal girişimcilik faaliyetleri hakkında ilgili yazında birçok çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Kavramın tanımlanış şekli ve sahip olduğu unsurlarının neler olduğu ile ilgili çeşitli araştırmalara ek olarak kurumsal girişimcilik kavramının; örgüt kültürü, performans, örgütsel öğrenme gibi birçok kavramlarla ilişkilendirilen çalışmalara rastlanmaktadır. Bununla birlikte, bu kavramı diğer kavramlarla ilişkisini ortaya çıkarmayı amaçlayan çalışmalara da rastlanmaktadır (Kurtuldu, 2014: 3).

Yapılan bu çalışma kapsamında kurumsal girişimcilik ile ilgili araştırmalar içerik analizine tabi tutulmaktadır. İçerik analizi yöntemi; toplumsal davranışa etki etmeden gerçekleştirilebilen bir araştırma olarak tanımlanılmakla birlikte, metin içeriği toplama ve analiz etme tekniği olarak da tanımlanmaktadır (Cohen vd, 2007). Araştırma kapsamında öncelikle kurumsal girişimcilik kavramı literatür çevreğinde ele alınarak kavramsal çevre oluşturulmaya çalışılmaktadır. Araştırmanın metodoloji ve verilerin analizi – bulgular bölümünde araştırma kapsamına alınan çalışmalar; türlerine, yapıldığı üniversiteye ve ilgili anabilim dallarına göre, içerdikleri kelime sayılarına, kurumsal girişimcilik ifadesinin ilgili çalışmalar içerisinde kaç defa kullanıldığına, araştırma da kullanılan yöntemlere, kullanılan analiz ve metodlarına, kaynakça sayısına, anahtar kelimelerine ve sayfa sayılarına kadar detaylı bir şekilde yer verilmektedir.

2. KURUMSAL GİRİŞİMCİLİK

Kurumsal girişimcilik, örgütlerin performans göstermeleri ve kazanç elde etmeleri amacıyla büyüme odaklı çevredeki fırsatları değerlendirerek risk alma, proaktiflik ve stratejik yenilenme boyutlarında meydana getirdikleri davranış ve eğilimlerin bütünü olarak tanımlanmaktadır (Miller ve Friesen, 1983; Miller, 1983; Slevin ve Covin, 1990; Zahra, 1993; Lumpkin ve Dess, 1996, 2001). Bir başka ifadeye göre kurumsal girişimcilik örgütlerin, karar alma şekilleri, metodları ve uygulama alanlarına yönelik temel girişimci özellikleri sergileyen stratejik yönden uyumlardır (Morris ve Jones, 1999; Wiklund ve Shepherd, 2005; Bulut, 2007).

Zahra' ya (1995) göre kurumsal girişimcilik ürün süreç noktasında gelişim ya da pazar geliştirme faaliyetlerinde bulunmak amacıyla resmi veya resmi olmayan biçimde mevcut örgütle ilişkili bir biçimde yeni bir iş girişiminde bulunma şeklidir. Sathe (1989) kurumsal girişimciliği örgütsel yenilenme süreci olarak belirtirken, Guth ve Ginsberg (1990) kurumsal girişimciliği bir seçim olarak görmektedir. Bu görüşe göre iki stratejik davranış hakkında bir seçim öngörülmektedir. Birinci seçim yeni bir örgüt kurmaktır. Bu bağlamda örgüt içinde yeni bir birim kurularak faaliyet gösterme şeklidir. İkinci seçim ise mevcut örgütün bütününe kapsayan topyekün stratejik yenilenme biçimi bağlamında bir dönüşüm gerçekleştirme olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda kurumsal girişimcilik, örgütlerde çevresel değişim ve fırsatlardan yararlanma noktasında, varolan değişimlere hızlı ve etkili bir şekilde uyum sağlamaya yönelik yenilik yapma süreci olarak görülmektedir (Zahra vd, 2000). Zahra (1993), kurumsal girişimciliğin örgütsel yenilenme aşaması sonucunda birbirine benzer ve ilişkili üç kavramdan bahsetmektedir. Bu kavramlar yenilikçilik, risk alma ve stratejik yenilenmedir. Kurumsal girişimcilik faaliyetleri sonucunda, stratejik yenilenme ve bağımsız bir farklı ve yeni bir örgütün kurulması, örgüt düzeyinde bulunan mevcut strateji ve yapıyı değiştirmeye yönelik çabalar bütünüdür (Sharma ve Chrisman, 1999). Koçel (1988), kurumsal girişimciliği mevcut bir işletmede bir ya da daha fazla grup bireylerinin örgüt içinde formal veya informal biçimde yeni bir ekip oluşturarak oluşan yeni yapı dâhilinde yenilenme ve yeniliği teşvik etme noktasında bir süreç olarak nitelendirmektedir.

Yapılan birçok tanımlardan en geniş kapsamlı olan kurumsal girişimcilik tanımını Altınbaş (2014) yapmıştır; *“Kurumsal girişimcilik; işletme içinde üst yönetimin girişimci çalışan ruhunu destekleyip; işletme içi (süreç, hizmet, ürünlerde) ya da işletme dışı (stratejik iş ortaklıkları, farklı pazar arayışları) faaliyetlerinde, birtakım risklere de katlanarak; piyasada öncü olmak, fırsat kovalamak, yakaladığı fırsatları değere çevirebilmek, sektöründe ilkleri yakalayarak bunun sürekliliğini sağlamaktır.”*

Yukarıdaki tanımlardan da görüleceği üzere kurumsal girişimciliğin temel amacı sürekli ve hızlı bir şekilde değişen pazar talepleri karşısında örgütler, çevredeki fırsatları değere dönüştürerek, farklı rekabet alanları ortaya çıkartabilecek, yenilikçi ve esnek bir yapıya bağlı bir örgüt biçimi oluşturmaktır (Kurtuldu, 2014). Bu bağlamda yenilikçiliğe ayak uydurmakta zorlanan işletmeler rakiplerine karşı geri kalacağı ve rekabet etme avantajlarını kaybedeceği düşünülmektedir.

3. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

Araştırma kapsamında kurumsal girişimcilik konusu ile ilgili yapılan çalışmaları incelemek amacıyla içerik analizi yöntemi kullanılmaktadır. İçerik analizi gerek sözel olsun, gerek yazılı veya diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir süreçte incelenmesi suretiyle kullanılan bilimsel bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Cohen vd. (2007)'ne göre içerik analizi, elde edilen yazılı verilerin içeriklerinin belirlenmesi ve bu verilerin sahip oldukları mesajların belirlenerek özetlenmesi işlemidir. Bu bağlamda araştırma kapsamında Yüksek Öğretim Kurumu resmi internet sitesinin Tez Tarama bölümünden “Kurumsal Girişimcilik” konulu tezlere ulaşılacak suretiyle araştırma kapsamı oluşturulmuş ve ilgili çalışmalar içerik yönünden incelenmeye çalışılmıştır. Araştırma yöntem ve modeli Karadal vd. (2014)'nden elde edilmiştir. Bu çalışmanın temel amacı, konu hakkında yapılacak gelecekteki çalışmalara rehberlik edecek bir çerçeve sunabilmektir.

4. VERİLERİN ANALİZİ VE BULGULAR

Yin (2003)'e göre başarılı bir çalışmanın en önemli özelliği, araştırma yapılacak konu hakkında veri toplamanın öncesinde ve sonrasında bazı şeylerin neden ortaya çıktığını veya oluştuğunu ortaya çıkarmak üzere planlı ve sistemli şekilde uygun veriler toplamak ve bunları olaylara göre yorumlayabilmektir (Yin, 2003: 21-22; Karasar, 2000: 22). Bilimsel araştırmanın amacı bilinmeyi bilinir hale getirmek ve bu durumu bir öğrenme sürecine dönüştürmektir (Karasar, 2000: 22). Özellikle betimsel analiz yapan araştırmacı, alandan elde etmiş olduğu verilerden hareket ederek, elde ettiği veriler içerisinde saklı duran bilgiyi keşfetmeye ve ortaya çıkarmaya çabalamaktadır (Özdemir, 2010: 328).

Kurumsal girişimcilik üzerine yapılan lisansüstü tezleri ele alan bu çalışmada tarama modeli esas alınmış olup Karadağ (2010)'a göre tarama modelinde bir örneklem üzerinde ya da ulaşılabilen durumlarda, evrenin tamamından gözleme yapılarak elde edilen verileri kullanarak, araştırmaya katılan bireylerin ya da objelerin özelliklerinin betimlenmesi amaçlanır (Karadağ, 2010: 62). Bu bağlamda Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinden kurumsal girişimcilik ile ilgili olan yüksek lisans ve doktora tezleri elde edilmiş ve incelemeye tabi tutulmuştur. Araştırmada ele alınan yüksek lisans ve doktora tezleri Tablo 1' de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Dâhil Edilen Lisansüstü Tezler

Çalışmanın Adı	Çalışmanın Yazarı	Tez Türü	Üniversite	Anabilim Dalı	Yıl
Çalışma 1. Unlocking the relationship between corporate entrepreneurship and performance <i>Kurumsal girişimcilik ve performans ilişkisi</i>	Ahmet Murat FİŞ	Doktora	Sabancı Üniversitesi	İşletme	2009
Çalışma 2. The mediating role of innovative work behaviors between intrapreneurial climate and organizational innovativeness: An empirical study <i>Kurumsal girişimcilik ve yenilik performansına etki eden kurumsal faktörler</i>	Seray Begüm SAMUR	Yüksek Lisans	Yaşar Üniversitesi	İşletme	2011
Çalışma 3. Kurumsal girişimcilik ve işletme performansı ilişkisi: Dört ve beş yıldızlı otel işletmelerinde uygulama	Özgür ÖZER	Doktora	Dokuz Eylül Üniversitesi	İşletme	2011
Çalışma 4. Aile işletmelerinde kurumsallaşma ve kurumsal	Musa ŞANAL	Doktora	Çukurova Üniversitesi	İşletme	2011

girişimcilik üzerine bir araştırma					
Çalışma 5. Stratejik perspektifte yenilikçilik ve kurumsal girişimcilik temelli büyüme: Türkiye şeker sektörü örneği	Nahit YILMAZ	Doktora	Selçuk Üniversitesi	İşletme	2012
Çalışma 6. Gelişmekte olan piyasalarda sermaye türlerinin kurumsal girişimcilik yoluyla firma performansına etkisi: İMKB'ye kote firmalar üzerine bir araştırma	Ertan ERKOCAOğLAN	Doktora	Çukurova Üniversitesi	İşletme	2012
Çalışma 7. Kurumsal girişimcilik ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişki: Mücevherat sektöründe bir araştırma	Zübeyde ALTINBAŞ	Yüksek Lisans	Marmara Üniversitesi	İşletme	2013
Çalışma 8. Sağlık işletmelerinde kurumsal girişimcilik ve performansa etkisi	Aysu KURTULDU	Doktora	Gazi Üniversitesi	İşletme	2014
Çalışma 9. Bazı öncülleri ve sonuçları bağlamında kurumsal girişimcilik: Görgül bir araştırma	Metin OCAK	Doktora	Kara Harp Okulu Komutanlığı	İşletme	2014
Çalışma 10. Örgütlerde sıklık-esneklik boyutunun örgütsel güven, kurumsal girişimcilik ve firma performansına etkisi: Türkiye'nin öncü sanayi işletmeleri üzerine bir araştırma	Ferda ÜSTÜN	Doktora	Çukurova Üniversitesi	İşletme	2015
Çalışma 11. Türkiye makine halısı işletmelerinde kurumsalığın kurumsal girişimcilik üzerine etkileri	Kenan TATAR	Doktora	Gaziantep Üniversitesi	İşletme	2016

Araştırma kapsamına alınan lisansüstü tezlerin (Tablo 1) genelde doktora tezi olduğu görölmektedir. Bu tezlerin 2 adedi yüksek lisans tezi ve 9 adedi ise doktora tezi olmakla birlikte ele alınan tezlerin hepsi de işletme alanında yazılmıştır. Çalışmaların gerçekteşirildiği yıllar incelendiğinde hemen hepsinin son yıllarda gerçekteşirildiği bilgisine ulaşılabilmektedir. En eski

tarihli çalışma 2009 yılında gerçekleştirilmiş en güncel çalışma ise, 2016 yılında yayımlanmıştır. Bu bağlamda kurumsal girişimciliğin son yıllarda çalışılan güncel konular arasında olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Araştırma kapsamına ele alınan tezlerin (Çalışma 1, 2, 3, 6, 8 ve 10) genelde kurumsal girişimcilik bağlamında performans boyutunun ele alınarak incelendiği görülmektedir. Çalışma 4' te, kurumsal girişimcilik aile işletmeleri boyutunda ele alınarak kurumsallaşma ilişkisi incelenmiştir. Çalışma 5' te kurumsal girişimcilik kavramı ile yenilikçilik ilişkisi Türkiye Şeker Sektöründe yapılan bir uygulama ile incelenmiştir. Çalışma 7' de kurumsal girişimcilik örgütsel bağlılık ilişkisi incelenmiştir. Çalışma 9'da kurumsal girişimcilik görgül bir araştırma ile incelenmektedir. Son çalışmada ise kurumsal girişimcilik kurumsallaşma ilişkisi incelenmektedir. Araştırma kapsamına alınan tezlerden ilk 10 adedi harici kullanıcıların erişimine açık iken 11. Çalışmanın 28.01.2019 tarihine kadar kullanımı yazar tarafından kısıtlanmıştır. Araştırma kapsamında Tablo 2'de lisansüstü tezlerin biçimsel özellikleri gösterilmektedir.

Tablo 2. Çalışmaların Biçimsel Özellikleri

Çalışmanın Adı	Sayfa Sayısı	Kelime Sayısı	Kurumsal Girişimcilik Sıklığı
Çalışma 1. Unlocking the relationship between corporate entrepreneurship and performance <i>Kurumsal girişimcilik ve performans ilişkisi</i>	204	58.812	64
Çalışma 2. The mediating role of innovative work behaviors between intrapreneurial climate and organizational innovatiness: An empiricial study <i>Kurumsal girişimcilik ve yenilik performansına etki eden kurumsal faktörler</i>	107	27.408	24
Çalışma 3. Kurumsal girişimcilik ve işletme performansı ilişkisi: Dört ve beş yıldızlı otel işletmelerinde uygulama	189	38.202	245
Çalışma 4. Aile işletmelerinde kurumsallaşma ve kurumsal girişimcilik üzerine bir araştırma	158	39.631	177
Çalışma 5. Stratejik perspektifte yenilikçilik ve kurumsal girişimcilik temelli büyüme: Türkiye şeker sektörü örneği	320	73.648	208
Çalışma 6. Gelişmekte olan piyasalarda sermaye türlerinin kurumsal girişimcilik yoluyla firma performansına etkisi: İMKB'ye kote firmalar üzerine bir araştırma	198	50.900	285
Çalışma 7. Kurumsal girişimcilik ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişki: Mücevherat sektöründe bir araştırma	115	26.746	145
Çalışma 8. Sağlık işletmelerinde kurumsal girişimcilik ve performans etkisi	181	35.325	185
Çalışma 9. Bazı öncülleri ve sonuçları bağlamında kurumsal	171	33.817	277

girişimcilik: Görgül bir araştırma			
Çalışma 10. Örgütlerde sıklık-esneklik boyutunun örgütsel güven, kurumsal girişimcilik ve firma performansına etkisi: Türkiye'nin öncü sanayi işletmeleri üzerine bir araştırma	225	56.196	186
Çalışma 11. Türkiye makine halısı işletmelerinde kurumsalığın kurumsal girişimcilik üzerine etkileri	148	----	----

Araştırma kapsamına dâhil edilen tezlere ilişkin biçimsel özellikler Tablo 2’de belirtilmektedir. İlgili tezlere ilişkin sayfa sayıları 115 ile 320 arasında değişmektedir. Tezlerdeki toplam kelime sayısına bakıldığında, çalışmada izlenen yöntem elde edilen tezlere ilişkin “.pdf” formatından “.doc” formatına dönüştürülmesi suretiyle sözcük sayımı yapılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada ayrıca kurumsal girişimciliği ele alan yüksek lisans ve doktora tezlerindeki “kurumsal girişimcilik” ifadesinin ne sıklıkla kullanıldığı gösterilmektedir. Sözcük sayıları incelendiğine en fazla sözcük kullanımının çalışma 9’ da olduğu görülmektedir. Tablo 3’te tezlere ilişkin anahtar kelimeler ve uygulama alanları belirtilmektedir.

Tablo 3. Çalışmaların Anahtar Kelimeleri Ve Uygulama Alanları

	Anahtar Kelimeler	Uygulama Alanları
Çalışma 1	Girişimcilik oryantasyonu, kurumsal girişimcilik, firma performansı, örgüt kültürü, Türkiye	Kaynak temelli görüş dâhilinde kurumsal girişimcilik, girişimcilik oryantasyonu ile performans arasında ara değişken rolü ele alınmaktadır.
Çalışma 2	İç girişimcilik iklimi, yenilikçi davranışlar, yenilikçilik performansı.	Kurumsal girişimcilik iklimi yenilik ve örgütsel vatandaşlığın da içinde bulunduğu önceki kavramsal ve ampirik çalışma yapılmıştır.
Çalışma 3	Kurumsal girişimcilik, yenilikçilik, risk alma, proaktiflik, örgütsel yenilenme, rekabetçi saldırganlık, işletme performansı, otel endüstrisi	Kurumsal girişimcilik eğiliminin küresel rekabet ortamında işletmelere sağlayacağı fayda üzerinde durularak otelcilik sektörü araştırılmıştır.
Çalışma 4	Aile işletmeleri, küçük ve orta büyüklükte işletme kurumsallaşma, kurumsal girişimcilik	Aile işletmelerinde, kurumsallaşma ve bileşenleri (sosyal sorumluluk, tutarlılık, profesyonelleşme, özerklik, formalleşme ve şeffaflık) ile kurumsal girişimcilik ve bileşenleri (risk, proaktiflik, stratejik yenilenme ve yenilikçilik) ele alınarak ölçülmüştür.
Çalışma 5	Anahtar kelime yoktur.	Kurumsal girişimcilik kavramı, çeşitleri ve boyutları hakkında teorik bilgiler verilerek büyüme kavramı ve formları ile ilişkilendirilmektedir.
Çalışma 6	Kurumsal Girişimcilik, Piyasa Dışı Sermaye Türleri, Entelektüel Sermaye Türleri,	Gelişmekte olan ülkeler bağlamında Türkiye'deki şirketlerin piyasa dışı sermaye türleri ile örgütsel yetenek bazlı entelektüel

	Türk İş Ortamı ve Sistemi, Firma Performansı.	sermaye türlerinin dahili kaynak düzenleme mekanizması olarak işlev gören kurumsal girişimcilik yoluyla firma performansına olan etkisi araştırılmaktadır.
Çalışma 7	Anahtar kelime yoktur.	Kurumsal girişimcilik davranışının duygusal, devam ve normatif bağlılık boyutları çerçevesinde yeri ve yönü tespit edilmeye çalışılmıştır.
Çalışma 8	Sağlık hizmetleri, hastane yönetimi, stratejik yönetim, kurumsal girişimcilik, performans.	Kurumsal girişimcilik kavramının boyutları, sağlık işletmelerinde uygulanabilirliği ve performans ile ilişkisi incelenmiştir.
Çalışma 9	Kurumsal Girişimcilik, Çevre, Örgüt Büyüklüğü, Örgüt Yapısı, Algılanan Örgüt Performansı	Örgütlerin kurumsal girişimcilik davranışlarının öncülleri ile sonuçlarını bir yapısal eşitlik modeli içinde tespit etmek amacıyla yürütülmüştür.
Çalışma 10	Sıklılık-esneklik, örgütsel güven algısı, kurumsal girişimcilik, firma performansı	Örgütsel güvenin, kurumsal girişimcilik ve firma performansı üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.
Çalışma 11	Kurumsallaşma, kurumsal girişimcilik, makine halısı	Kurumsallaşma ve kurumsal girişimcilik kavramları, halıcılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde incelenmektedir.

Araştırma kapsamında ele alınan çalışmalardan 5. ve 7. çalışmalarda anahtar kelimeler bulunmamaktadır. Buna ek olarak çalışmalarda genelde kurumsal girişimciliğin alt boyutları ele alınarak analiz yapılma yoluna gidilmektedir. Diğer yandan kurumsal girişimcilik genel olarak performans değişkeni ile ilişkilendirilmektedir. Bir diğer noktadan kurumsal girişimcilik örgütsel güven, örgütsel vatandaşlık ve örgüt iklimi gibi değişkenlerle ilişkilendirilmektedir. Tablo 4'te tezlerle ilişkin analiz yöntemi, kaynakça sayısı ve örneklem büyüklüğü belirtilmektedir.

Tablo 4. Çalışmaların Analiz Yöntemi, Kaynakça Sayısı Ve Örneklem Büyüklüğü

	Analiz Yöntemi	Kaynakça Sayısı	Kullanılan Yabancı Kaynak Sayısı Oranı (%)	Örneklem Büyüklüğü
Çalışma 1	Varyans analizi, faktör analizi, korelasyon analizi, yapısal eşitlik modeli.	294	95,01	347
Çalışma 2	Faktör analizi, varyans analizi, çoklu regresyon analizi ve korelasyon analizi	99	84,23	199
Çalışma 3	Faktör analizi, varyans analizi, çoklu regresyon analizi ve korelasyon analizi	210	74,04	308

Çalışma 4	Faktör analizi, KMO ve Bartlett testi, varyans analizi, regresyon analizi	83	70,24	177
Çalışma 5	Korelasyon analizi, regresyon analizi, faktör analizi ve kümeleme analizi, t-testi, z-testi, one-way ANOVA, Mann-Whitney U testi ve ki-kare testleri	330	79,24	342
Çalışma 6	Faktör analizi, varyans analizi, regresyon analizi ve korelasyon analizi	442	77,45	83
Çalışma 7	Faktör analizi, KMO ve Bartlett testi, regresyon analizi ANOVA, korelasyon			
Çalışma 8	Ki-kare testi, ANOVA testi ve korelasyon analizi	521	81,12	203
Çalışma 9	Faktör analizi, KMO ve Bartlett testi, Pearson korelasyon, varyans analizi, regresyon analizi	170	78,12	421
Çalışma 10	ANOVA, doğrulayıcı faktör analizi, regresyon analizi, t –testi, Kolmogorov-Smirnov testi	352	81.13	500
Çalışma 11	Ulaşılamamıştır.	-----	-----	189

Tablo 4’ te çalışmalara ait istatistikî yöntem ve örneklem ile kaynakça bilgilerine yer verilmektedir. Bu bağlamda, tezlere ilişkin analiz yöntemleri, örneklem büyüklüklerini ve çalışmada kullanılan kaynakça sayıları belirtilmektedir. Araştırmalarda en fazla örneklem sayısı “Örgütlerde sıklık-esneklik boyutunun örgütsel güven, kurumsal girişimcilik ve firma performansına etkisi: Türkiye'nin öncü sanayi işletmeleri üzerine bir araştırma” başlıklı çalışmada olduğu görülmektedir. Bu çalışmada örneklem sayısı 500 iken, ikinci en büyük örnekleme sahip “Bazı öncülleri ve sonuçları bağlamında kurumsal girişimcilik: Görgül bir araştırma” başlıklı çalışmada örneklem sayısı 421’ dir. Kaynakça sayısına bakıldığında ise “The mediating role of innovative work behaviors between intrapreneurial climate and organizational innovativeness: An empirical study” başlıklı çalışma 521 adet kaynakçaya sahipken, ikinci en fazla kaynakçaya sahip çalışma ise 442 adet kaynakçayla “Gelişmekte olan piyasalarda sermaye türlerinin kurumsal girişimcilik yoluyla firma performansına etkisi: İMKB'ye kote firmalar üzerine bir araştırma”dır. Buna ek olarak çalışmalarda yazarların yararlandığı kaynaklarının büyük çoğunluğunun yabancı dilde (İngilizce) yazılmış eserlerden oluştuğu görülmektedir. İncelenen çalışmalarda, Türkçe kaynaklara göre yabancı kaynaklardan en çok % 95,01 oranında yararlanan 1. Çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın İngilizce dilinde yazılmış bir eser olması da bu durumun kaynağı olarak görülebilmektedir.

Tablo 4’ te görüldüğü gibi, nicel çalışmalarda genellikle tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir. Bununla birlikte ilişki testleri gerçekleştirilmiş ve verinin türüne göre parametrik ya da non-parametrik analiz yöntemleri tercih edilmiştir. Ayrıca bazı çalışmalarda betimsel analiz yöntemi kullanılmış ve örneklem bu doğrultuda belirlenmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kurumsal girişimcilik günümüzde değişen ve gelişen bilgi teknolojisiyle orantılı olarak örgütler açısından hayati öneme sahip bir kavram olarak düşünülmektedir. Özellikle son yıllarda farklı alanlarda yapılan çalışmalarda da doğrudan veya dolaylı olarak kullanılan bir disiplin olarak karşımıza çıkan kurumsal girişimciliğin, örgütlerin dış çevre şartlarına uyum sağlamasında kilit rol oynadığı görülmektedir.

Araştırma kapsamında kurumsal girişimciliğin günümüze kadar yapılan ve Yüksek Öğretim Kurumunun arşivinde bulunan lisansüstü tezlerde gerçekleştirilen araştırmalar incelenmekte ve bu sayede konu hakkında gelecekte yapılacak çalışmalarda araştırmacılara yol gösterici nitelik taşıyacağı düşünülmektedir. Araştırma kapsamında, konu ile ilgili gerçekleştirilen 11 adet lisansüstü tezlerin akademik bir bakış açısıyla stylistic, semantic ve lexical özelliklerinin (Karadal vd., 2014) değerlendirilmesi ve gelecekte konu hakkında daha kapsamlı ve nitelikli çalışmalar yapılması yönünde gerçekleştirilecek çalışmalara yol gösterici bir niteliğinin olması hedeflenmektedir. Yapılan bu araştırmada amaçlanan, kapsama alınan araştırmaların eleştirisini yapmak değildir. Bunun nedeni kapsama alınan çalışmaların yeterliliği, geçerliği ve güvenilirliği gerek Yüksek Öğretim Kurumu tarafından ve gerekse araştırmaların yapıldığı üniversiteler tarafından gerçekleştirilen çalışmalardır.

Kurumsal girişimcilik kavramının alanyazında yeterince incelenmemesinin yanı sıra bu konuda yapılmış çalışma sayısının oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Tablo 4' te de görüleceği üzere incelenen lisansüstü tezlerde, yazarların yararlandıkları kaynaklar noktasında; toplam kaynakların yabancı kaynak yüzdesine göre oranın en düşük olduğu çalışma; %70,24 oranıyla Çalışma 4 olarak görülmektedir. Bu bağlamda kurumsal girişimcilik konusu hakkında yapılan çalışmalar için yararlanılan kaynakların çoğunluğunun yabancı kaynaklardan oluştuğu saptanmaktadır. Bu sonuca göre alan yazındaki Türkçe çalışmaların kısıtlı ve az olduğu aşikârdır. Bu bağlamda araştırma sonucundan ulaşılmak istenen, yazındaki kısıtlılığı aşmak amacıyla mevcut durumun ifade edilmesi ve gelecekte kurumsal girişimcilik konusunda çalışma yapacak araştırmacılara rehberlik edilmesidir.

KAYNAKÇA

- Altınbaş, Z. (2013). Kurumsal girişimcilik ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişki: Mücevherat sektöründe bir araştırma. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.*
- Bulut, Ç. (2007). *Stratejik oryantasyonlar ve firma performansı*. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). New York, NY: Routledge.
- Erkocaoğlan, E. (2012). Gelişmekte olan piyasalarda sermaye türlerinin kurumsal girişimcilik yoluyla firma performansına etkisi: İMKB'ye kote firmalar üzerine bir araştırma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Adana.*
- Fiş, A. M. (2009). Unlocking the relationship between corporate entrepreneurship and performance [Kurumsal girişimcilik ve performans ilişkisi]. *Yayınlanmamış doktora tezi. Sabancı Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.*

- Guth, W.D., ve Ginsberg, A. (1990), "Introduction: Corporate Entrepreneurship", *Strategic Management Journal*. 11. 5-15.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri.
- Karadal, H., Eser, F., & Saygın, M. (2014). Kaynak bağımlılığı üzerine yapılan çalışmaların içerik analizi yöntemiyle incelenmesi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(2).
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (10. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 1(1), 49-71.
- Koçel, T. (1998). Girişimcilik Ama Hangisi?. *Executive Excellence*, 1(10).
- Kurtuldu, A. (2014). Sağlık işletmelerinde kurumsal girişimcilik ve performansa etkisi. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara*.
- Lumpkin, G. T. & Dess. G. G. (1996). Clarifying the entrepreneurial orientation construction and linking it to performance. *Academy of Management Review*, 21(1), 135-173.
- Miller, D. (1983). 'The Correlates of Entrepreneurship in Three Types of Firms', *Management Science*, Vol. 29, No.7, s.770-791.
- Miller, D. & Friesen, P. H. (1983). Strategy-making and environment. *Strategic Management Journal*, 4, 221-235.
- Morris, M. H., & Jones, F. F. (1999). Entrepreneurship in established organizations: The case of the public sector. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 24(1), 71-71.
- Ocak, M. (2014). Bazı öncülleri ve sonuçları bağlamında kurumsal girişimcilik: Görgül bir araştırma. *Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara*.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1).
- Özer, Ö. (2011). *Kurumsal girişimcilik ve işletme performansı ilişkisi: Dört ve beş yıldızlı otel işletmelerinde uygulama* (Doctoral dissertation, DEÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü).
- Samur, S. B. (2011). The mediating role of innovative work behaviors between intrapreneurial climate and organizational innovativeness: An empirical study. *Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir*.
- Sathe V. (1989). "Fostering Entrepreneurship in a Large Diversified Firm", *Organisational Dynamics*. IS. 20 - 32.
- Sharma, P. ve Chrisman, JJ. (1999), "Toward a Reconciliation of the Definitional Issues in the Field of Corporate Entrepreneurship", *Entrepreneurship Theory Practice*. 23 (3), 11-27.
- Slevin, D. & Covin, J. (1990). Juggling entrepreneurial style and organization structure: how to get your act together. *Sloan Management Review*, 31(2), 43-53.

- Şanal, M. (2011). Aile işletmelerinde kurumsallaşma ve kurumsal girişimcilik üzerine bir araştırma. *Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Adana.*
- Tavşancıl, E., & Aslan, E. (2001). İçerik analizi ve uygulama örnekleri.
- Tatar, K. (2016). Türkiye makine halısı işletmelerinde kurumsallığın kurumsal girişimcilik üzerine etkileri, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Gaziantep.*
- Üstün, F. (2015). Örgütlerde sıklık-esneklik boyutunun örgütsel güven, kurumsal girişimcilik ve firma performansına etkisi: Türkiye' nin öncü sanayi işletmeleri üzerine bir araştırma (Yayımlanmamış doktora tezi). *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Adana.*
- Wiklund, J. & Shepherd, D. (2005). Entrepreneurial orientation and small business performance: a configurational approach, *Journal of Business Venturing*, 20 (1), 71–91.
- Yılmaz, N. (2012). *Stratejik perspektifte yenilikçilik ve kurumsal girişimcilik temelli büyüme: Türkiye şeker sektörü örneği*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yin, R.K. (2003). Case study research: Design and methods. Sage publications.
- Zahra. S. A. (1995), “Corporate Entrepreneurship and Financial Performance: The Case of Management Leveraged Buyouts”, *Journal of Business Venturing*, 10(3), 225-247.
- Zahra, S. A. (1993). “Environment, Corporate Entrepreneurship and Financial Performance: A Taxonomic Approach”, *Journal of Business Venturing*, 8, 319-340.
- Zahra, S. A., Ireland, D. R., ve Hitt, M. A. (2000), "International Expansion by New Venture Finns: International Diversity, Mode of Market Entry, Technological Learning and Performance", *Academy of Management Journal*, 43(5): 925-950.
- Zehir, C., Büşra, M., Songül Z., (2012). “The Impact of Corporate Entrepreneurship Organizational Citizenship Behavior and Organizational Commitment: Evidence From Turkey SMEs”, *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 58, 924-933.